

Kannanotto - Panostus erityislasten koulunkäynninohjaajiin on ennaltaehkäisevää työtä parhaimmillaan

Koulunkäynninohjaajat ovat välttämättömiä peruskoulun oppilaille, jotka ovat oikeutettuja tehostettuun ja erityiseen tukeen. Useat tukea saavat oppilaat sairastavat pitkäaikaissairauksia, kuten allergiat, astma, epilepsia, neuropsykiatriset häiriöt (NePsy) ja tyypin 1 diabetes (T1D) tai heillä on oppimisen haasteita. Koulunkäynninohjaajat ovat erityislasten koulunkäynnin mahdollistajia. Nämä oppilaat tarvitsevat koulupäivänsä aikana tukea, joka vaatii koulunkäynninohjaajilta vankkaa osaamista.

Koulunkäynninohjaajilla täytyy olla riittävät tiedot oppilaiden pitkäaikaissairauksista huolehtiessaan heidän lääkinällisestä hoidosta. Koulunkäynninohjaajien merkitys on tärkeää myös lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Inklusion myötä noussut vaatimustaso tulisi huomioida myös koulunkäynninohjaajien koulutuksessa, lukumäärässä ja palkassa. **Tehostettuun ja erityiseen tukeen oikeutettujen peruskoulun oppilaiden lukumäärä kasvoi 83 % vuodesta 2011 vuoteen 2019.**

Koulunkäynninohjaajien lukumäärä kasvoi samana aikana 18 %.

Yhtä koulunkäynninohjaajaa kohden oli v. 2011 tukeen oikeutettuja oppilaita 5,8 ja vuoteen 2019 mennessä luku oli jo 8,9 oppilasta (nousua 54 %).

Vuonna 2019 ikäryhmässä 15-29 vuotiaat oli Suomessa 90 000 syrjäytyntä nuorta. Syrjäytyneen henkilön lisäkustannukset elinaikanaan yhteiskunnalle ovat 370 000 €. Summa on minimiarvio, sillä tarkastelun ulkopuolelle jää vielä lukuisia kustannuksia. Koulunkäynninohjaajat ovat merkittävässä asemassa myös syrjäytymisen estämisessä. Lisäämällä heidän lukumääräänsä, vähenee vastaavasti syrjäytyneiden määrä ennaltaehkäisevän työn kautta.

Väite: Jo 10 %:n lisäys koulunkäynninohjaajien lukumäärään vähentäisi 10 % nuorten syrjäytymisen kustannuksista. Kustannusvertailussa jäisi vielä muutama miljoona vuodessa vanhempien tukemiseen. Mitä enemmän resursseja kasvatetaan sitä enemmän viivan alle jää. Säästöjä syntyy myös pitkäaikaissairaiden lisäsairauksien vähenemisestä.

Kun peruskouluissa on riittävä määrä koulunkäynninohjaajia, mahdollistaa se tehokkaamman yhteistyön opettajien kanssa ja vähentää opettajien kuormitusta. Koulunkäynninohjaajat mahdollistavat osaltaan sen, että tukea tarvitsevista oppilaista kehittyi lahjakkuutensa löytäneitä yhteiskunnan "rikastuttajia" alisuoriutumisen sijaan.

Meidän erityinen perhe –hankeella on valmistumassa kattava raportti toimenpide-ehdotuksineen aiheesta, mukaan lukien kyselytutkimukset erityislasten vanhemmille sekä koulujen henkilökunnalle.

Lakeuden Omaishoitajat ry, Meidän erityinen perhe- hanke

Hankkeen vapaaehtoistyöntekijä Raila Ilmonen

10.3.2021